

НАГЛАСИ СРЕД НАСЕЛЕНИЕТО НА ГРАД ВАРНА ЗА ПРИЛАГАНЕ НА АЛТЕРНАТИВНИ МЕТОДИ ЗА ЛЕЧЕНИЕ ПРИ ЗДРАВΟΣЛОВНИ НЕБЛАГОПОЛУЧИЯ

Анна Василева, Фатме Дурльова, Катя Егурузе, Валентина Стойкова

Факултет „Обществено здравеопазване“, Катедра „Здравни грижи“,
МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна

ATTITUDES OF THE POPULATION OF THE CITY OF VARNA TO IMPLEMENTING ALTERNATIVE METHODS IN TREATING HEALTH FAILURES

Anna Vasileva, Fatme Durluyova, Katya Eguruze, Valentina Stoykova

Department of Health Care, Faculty of Public Health,
Medical University of Varna

РЕЗЮМЕ

Въведение: През последните години алтернативната медицина става все по-предпочитана за лечение на някои здравословни проблеми. В случаите, когато конвенционалните методи не дават резултати, алтернативните методи на лечение се превръщат в „спасителен пояс“ за болните.

Цел: Изследването има за цел да проучи нагласите сред населението на гр. Варна за използване на алтернативни методи на лечение при здравословни проблеми.

Материали и методи: Проведена е пряка анонимна анкета сред 103 граждани от гр. Варна на средна възраст 31 години. Изследването обхваща периода юни-юли 2016 г. Данните са обработени със статистическа програма SPSS v.20, като са използвани дисперсионен, вариационен и сравнителен анализ.

Резултати и обсъждане: Интересен е фактът, че 84.20% от анкетираните смятат, че алтернативната медицина има място при лечението на болестите, но въпреки това при здравословни проблеми предпочитат конвенционалната медицина. Почти половината от анкетираните (46.60%) ползват хомеопатията като метод за лечение. Резултатите от изследването показват, че населението е запознато предимно с билколечението и хомеопатията (над 80%), докато методи като иглотерапията, озонотерапията и ирисовата диагностика не са достатъчно познати и използвани (над 80%).

ABSTRACT

Introduction: In recent years, alternative medicine has become more and more preferred for the treatment of certain health problems. In cases where conventional methods do not produce results, alternative therapies are becoming a lifeline for the sick.

Aim: The study aims to explore the attitudes among the population of the city of Varna to use alternative methods for the treatment of their health problems.

Materials and Methods: A direct anonymous survey among 103 citizens of Varna, average age 31 years, has been held. The study covers the period June - July 2016. Data are processed with the statistical program SPSS v.20, using variance, dispersive and comparative analyses.

Results and Discussion: An interesting fact is that 84.20% of the respondents believe that alternative medicine has a place in the treatment of diseases, but for their own health problems prefer conventional medicine. Almost half of the respondents (46.60%) use homeopathy as a method of treatment. The survey results show that the population is familiar mostly with herbalism and homeopathy (over 80%), while methods such as acupuncture, ozone therapy and iris diagnostics are not sufficiently known and used (over 80%).

Conclusion: For centuries, the Bulgarian population has used herbal treatment as the main method of healing before they seek medical help. Homeopathy is the second most popular alternative treatment that is gaining more followers especially among the younger population. Leading motive for its implementation is

Заклучение: Българското население от векове използва билколечението като основен метод за лечение, още преди да потърси лекарска помощ. Хомеопатията е вторият по популярност алтернативен метод за лечение, който придобива все повече привърженици, особено сред по-младото население. Водещ мотив за прилагането му е липсата на вредни странични ефекти. Иглотерапията, озонотерапията и ирисовата диагностика не са познати и не се ползват често от хората, тъй като изискват повече време, средства, а се оказват и недостъпни за голяма част от населението.

Ключови думи: алтернативна медицина, билколечение, хомеопатия, нагласи, лечение

ВЪВЕДЕНИЕ

Алтернативната медицина е съвкупност от различни методи, включително медицински практики и продукти, които не се възприемат като част от конвенционалната медицина. В много случаи алтернативната медицина се използва като заместител на традиционната медицина. От друга страна така наречената интегративна медицина съчетава традиционната и алтернативната медицина, когато има доказателства за безопасността на пациента и постигането на по-голяма ефективност от лечението (4).

Днес алтернативната медицина започва да набира все по-голяма популярност и хората са по-склонни да плащат за получаването на подобни услуги (3). От тук възниква въпросът: Какви са социокултурните и личностни фактори (здравословно състояние, вярвания, нагласи, мотивация), които са свързани с вземането на решението дадено лице да се възползва от методите на алтернативната медицина?

В момента няма ясен или цялостен теоретичен модел за отчитане на нарастващото използване на алтернативните методи за лечение.

Резултатите от проведени проучвания показват, че много пациенти, преди да потърсят медицинска помощ, използват алтернативни методи за лечение в рамките на самолечение под формата на билкови терапии и хранителни добавки. За да се избегнат неблагоприятните последици за здравето на пациентите, лекарите възприемат практиката да информират лицата за безопасността на методите и продуктите, кои са под-

the lack of harmful side effects. Acupuncture, ozone therapy and iris diagnostics are not known and not used often by people as they require more time, money and themselves and inaccessible to the majority of the population.

Keywords: *alternative medicine, herbalism, homeopathy, attitudes, treatment*

ходящи, каква е потенциалната им ефективност, и при какви условия могат да се използват (2).

Друго проучване изследва употребата на методите на алтернативната медицина сред населението, като в извадката населението, което е по-бедно и по-ниско образовано, не е толкова застъпено. Авторът обаче допуска, че при по-разширено изследване ще бъдат намерени значителни различия в приложението на алтернативните методи за лечение. Според него по-бедните пациенти биха използвали значително повече алтернативните методи за лечение и биха ги предпочели пред конвенционалната медицина, тъй като за тях това е скъпоструващо лечение (1).

От друга страна информацията, получена от подобни изследвания, може да послужи за проучване на клиничната ефикасност на алтернативната медицина и разширяване на кръгозора относно възможностите на медицината като цяло. Някои клонове на алтернативната медицина като хомеопатията, например, са интегрирани в конвенционалната медицина и се изучават в медицинските колежи и институти на редица страни като Франция, Германия, Великобритания и др. Източната медицина, чиито принципи на лечение се основават на въздействието върху енергийните меридиани и точки на човешкото тяло, всъщност е официалната медицина на Китай, Япония и други източни страни, докато в останалите страни по света тя се възприема като алтернативна. В Р България неконвенционалните методи за лечение са регламентирани със закон от 2005 г.

ЦЕЛ

Изследването има за цел да проучи нагласите сред населението на гр. Варна за използване на алтернативни методи на лечение при здравословни проблеми.

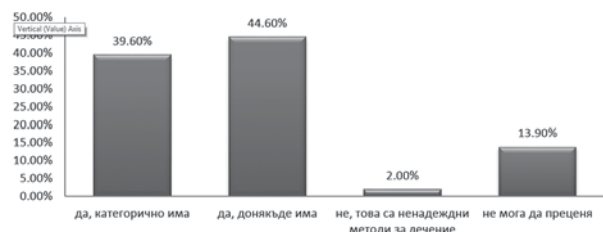
МАТЕРИАЛИ И МЕТОДИ

Проведена е пряка анонимна анкета сред 103 граждани от гр. Варна на средна възраст 31 години. Изследването обхваща периода юни-юли 2016 г. Данните са обработени със статистическа програма SPSS v.20, като са използвани дисперсионен, вариационен и сравнителен анализ.

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

Средната възраст на участниците в извадката е 31,6 г.±12,5 г., като минималната е 20 г., а максималната е 67 г., което показва, че сме успели да обхванем основната част от населението по възрастов показател. От гледна точка на пола преобладават жените (92.10%) и лицата със средно образование (66.30%). Относителният дял на висшистите е 26.70%.

Интересен е фактът, че 84.20% от анкетираните смятат, че алтернативната медицина има място при лечението на болестите, но въпреки това при здравословни проблеми предпочитат конвенционалната медицина (Фиг. 1).

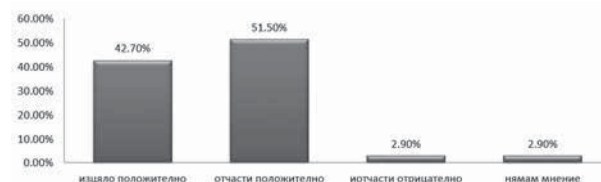

Фиг. 1. Смятате ли, че алтернативната медицина има своето място в лечението на болестите?

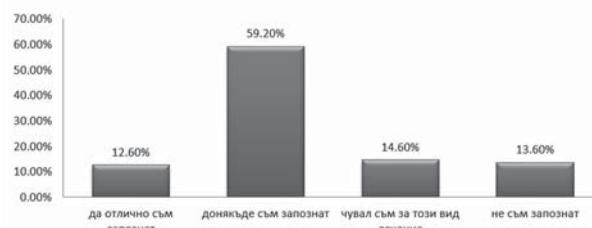
Разлика в мнението на респондентите по отношение на образователната степен не беше намерена, като можем да кажем, че алтернативната медицина намира своите привърженици както сред по-ниско образованите, така и сред лицата с по-висока образователна степен.

От гледна точка на възрастовия показател обаче се намери съществена разлика ($F=5.15$ $p<0.01$), показваща, че по-голяма подкрепа на методите на алтернативната медицина се наблюдава при лицата над 37 г., като тенденцията започва да се наблюдава още при тези над 28 г.

Резултатите от изследването показват, че населението е запознато предимно с билколечението и хомеопатията (над 80%), докато методи като иглотерапията, озонотерапията и ирисовата диагностика не са достатъчно познати и използвани (над 80%) (Фиг. 2 и 3).

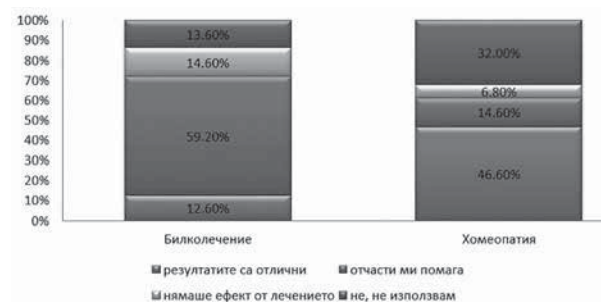

Фиг. 2. Отношение към билколечението

Фиг. 3. Информираност относно хомеопатията

Почти половината от анкетираните (46.60%) ползват хомеопатията като метод за лечение и постигат отлични резултати, докато 59.20% от лицата, които използват билколечението, постигат само частично подобрение на състоянието си (Фиг. 4).

Фиг. 4. Използване на билколечението и хомеопатията

Изследването на отношението към билколечението при лицата от гледна точка на възрастта показва същата тенденция както при изследването на подкрепата на методите на алтернативната медицина, т.е. лицата над 35 г. са изцяло положително настроени към приложението на билколечението като заместител на конвенционалната медицина ($F=4.13$ $p<0.01$).

Въпреки че не се доказва сигнификантна разлика, използваемостта на хомеопатията като метод за лечение е по-висока при лицата над 37 г.

ИЗВОДИ

1. Българското население от векове използва билколечението като основен метод за лечение, още преди да потърси лекарска помощ.
2. Хомеопатията е вторият по популярност алтернативен метод за лечение след билколечението, който придобива все повече привърженици, особено сред по-младото население. Водещ мотив за прилагането му е липсата на вредни странични ефекти.
3. Иглотерапията, озонотерапията и ирисовата диагностика не са познати и не се ползват често от хората, тъй като изискват повече време и средства, а се оказват и недостъпни за голяма част от населението.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Практиките на алтернативната медицина са разнообразни в основата и методологията си. Могат да включват или да се основават изцяло на традиционната медицина, народната мъдрост, духовните вярвания или новопоявили се концепции за лечение. Макар и хетерогенни те имат много общи характеристики, в това число фокус върху индивидуализираното лечение, лечение на цялостната личност, идеята за грижа за себе си и самолечението, разкриването на духовната природа на всеки човек. Освен това алтернативната медицина има характеристики, откриваеми и в конвенционалната медицина, като фокус върху доброто хранене и превантивни практики. За разлика от конвенционалната медицина алтернативната не се основава на експериментални и клинични изследвания или се основава на много ограничени такива, като науката започва да попълва тези пропуски. Поради това границите между конвенционалната и неконвенционална медицина все по-често се размиват и динамично се променят.

ЛИТЕРАТУРА

1. Astin J. Why Patients Use Alternative Medicine Results of a National Study. JAMA. 1998;279(19):1548-1553.
2. Dean K. Self-care responses to illness: a selected review. Soc Sci Med [A].1981;15:673-687.
3. Eisenberg DM, Kessler RC, Foster C, Norlock FE, Calkins DR, Delbanco TL. Unconventional medicine in the United

States: prevalence, costs, and patterns of use. N Engl J Med.1993;328:246-252.

4. National Center for Complementary and Alternative Medicine. The Use of Complementary and Alternative Medicine in the United States. 2008.